

Előfizetési árak:
 Egész évre ———— 12 frt
 Félévre ———— 6 "
 Negyedévre ———— 3 "
 Egy hónapra ———— 1 "
 — Egyenlő részletben 4 kr. —

Kiadóhivatal:
 Fleitsa Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybecskerek, Ur-utca 276. sz.,
 hová az előfizetések és a lap
 megküldésére vonatkozó felszó-
 lamások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:
 Nagy-Becskerek,
 Zápolya-utca 1-35 szám,
 hová a lap szellemi részét, illető
 minden közlemény intézendő.

Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogadtatnak el
 azonkívül az összes hirdetői
 irodákban.

Megjelenik mindennap,
 vasár- és ünnepnapok
 kivételével.

Társadalmi tömörülés.

Nagybecskerek, július 22.

(F) Legújabb alkotmányos életünknek anami konszolidációjával társadalmi viszonyaink tömörülése lépést tartott és — bár e tekintetben még korántsem értünk el ama határig, melynél az összes társadalmi tényezők párhuzamos működése kezdődik és bar nemzetiségi és felekezeti sokféle tagosultságunknál fogva erre a közel jövőben kilátásunk nem lehet — a legutolsó három évtized alatt igen nagyot haladtunk.

A társulási eszme a legkülönbözőbb alakokban szép sikerrel érvényesült a magyar társadalomban a kulturális és gazdasági élet minden vonalán, a humanitárius törekvések minden irányában.

Az alkotmányos szabadság legelsőben politikai pártkörökbe egyesítette a társadalom alkotó elemeit, s azután közgazdasági célokkal bíró egyesületek létesítését vonta maga után. Gazdasági egyesületekben tömörültek a gazdák, iparos és kereskedelmi társas egyletekben az iparosok és kereskedők. Műpártoló egyesületek, dalárdák és zeneegyletek a színeszet, enekművészet és zene művelése és istapólosa végett alakultak, mindenféle humanitárius intézetek és egyletek jöttek létre; és különösen az utolsó évtized alatt a magyar nemzeti eszme propagálására, a magyar kultúra terjesztésére oly nagyszabású egyesületek jöttek létre, melyek önmagukban is eklektikus bizonyítékai annak, hogy a magyar társadalom harmonikus fejlődésében mily nagy erőforrásokkal rendelkezik.

Ezek az egyesületek évről évre anyagilag és erkölcsileg gyarapodtak és benők észrevétel nélkül, de hatalmas erővel folyt szerttagolt társadalmunk konszolidációjának proceszszusa. Büszkén tekinthetünk vissza társadalmunk eme munkájára és annak eredményeire, de annál inkább kell elkeseredéssel eltelnünk ama törekvések ellenében, melyek legújabbban társadalmi tömörüléstünk eddigi eredményeinek megbontását célozzák.

Néhány ősi magyar vérből származó mágnásnak és a klérusnak jött az a gondolata, hogy politikai pártalakítási akcióját felekezeti alapokra fektessék s a nemzetiségi érzékenységet használják ki céljaik érdekében. Mondanunk sem kell, hogy a néppárt tisztelt vezérférfiai ellen szól sulyosan vádoló szavunk. Ezek a néptől vajmi távoli álló, de néppárti czéggér alatt agitáló urak arra ösztönzik a katolikus magyarokat, hogy a társadalmi és politikai élet minden vonalán a felekezeti kizárólagosságot, vagyis türelmetlenséget propagálják. És sajnos ez az izgatás itt-ott csakugyan eredménynyel járt, amennyiben felekezeti surlódások egy-két társas egyletet megbontottak. A nemzetiségi vidékeken persze még czifrább eredmények várhatók a néppártnak malaszital teljes működésétől. A felekezeti szeparatiztikus törekvésekhez itt még a nemzetiségi szétválás is járul.

Szóval a néppárti törekvések határozottan réseket ütnek eddigi társadalmi tömörülésünkön. És mivel még korántsem értük el a konszolidációjának azt a fokát, hogy a társadalmi erőink által szenvedett minden kárt nemzeti gyarapodásunkon ejtett érzékeny sebnek ne kellene tartanunk, azért szól szavunk minden jó magyar em-

berhez, hogy teljes erővel küzdjön a néppárti törekvések ellen, melyeknek céljuk hosszú időn át szerzett nemzeti társadalmi vívmányainknak megbomlasztása.

Női emancipáció.

Nagybecskerek, július 22.

Mennél inkább előre haladunk a művelődés terén, annál többet és annál nagyobb mértékben foglalkozunk ezzel a kérdéssel. Értekezletek, felolvasások és röpiratok jelennek meg e tárgyban, sőt nemrég Berlinben könyv jelent meg, mely e kérdéssel foglalkozik.

És mintegy sajtóságság egyetértéssel azt mondják: a nő éppen olyan észszel, szívvel, lélekkel felruházott teremtménye Istennek, mint a férfi, miért ne lehetne meg hatalma, joga mindenben éppen úgy, mint a férfinak?

Köztereken, közügyekben, közpályákon a nők ma már éppen úgy megállják helyüket mint a férfiak. A közélet kitünőségei között fordulnak elő nők is nagy számban s bizonyult nem egyszer, hogy nagy eszmék kivételére a nők épp úgy alkalmassak, mint a férfiak.

Hát hiszen ez idáig mind igaz, de az istenség alkotó ereje a nőt egészen más élet betöltésére teremtette, mint a férfit!

Kötelessége, rendeltetése, feladata — a maga nemében, talán éppen olyan nehéz, éppen olyan fontos, jelentőségében éppen olyan messzire kiható, de azért egészen más, mint a férfié!

A férfiban egész lényében a harcra, a küzdelemre hivatott erő van kifejlődve.

Külső testi ereje, szellemi tulajdonságai, eszmeköre, érzelmi világa, — mely a nőtől mindenben különbözik, — a léttel való küzdelemre termelt.

Míg a nő — már gyöngébb alkotása miatt — sine az étellel, a léttel való küzdelemre hi-

A „TORONTÁL” TÁRCZAJA.

BORSZÉK.

— Furdőlevél, —

— „A Torontál” eredeti tárczája. —

július 17.

A „Nefelets”-villa erkélyére minden reggel ellátogat két kis fehér galamb. Összeszedgetik a kenyérmorzsát, aztán elrepülnek a Boldizsárkut tornyára, onnan meg a „Harmas liget”-vasas vízzel áztatott réjtjére s felebreztik reggeli édes álmukból a virágokat, addig-addig csattogtatják felettük a szárnyukat.

Csak egyetlen egyszer nem jött el a két galamb hozzánk, pedig akkor is tiszta buzával, meg ropogós kivi morzsájával várta a kis lányom. Könnyű volt megtalálnunk az okat. Az Arkozat és Bükkhavast deréig ellepte a feleg, gyenge szél-rohamok tujkajtak a nyugtalan fenyvesek közt. Megeredt az eső, hogy egy pár perczele furdőt vegyen az erdő. Nem szabad megirigyelnünk tőle. Azóta sem szél, sem zapor nem zavar bennünket, a földöntuli hatalmak nem ellenkeznek a furdőorvos rendeléseivel. Folyvast kek az ég azóta, a furdogató szelők alig tudják megingatni a fenyves tetejét, a nap alig sötétül el úgy dél körül néhány pillanatra. A „lobogó lőcsök” kevélyen nekiteszített izmokkal törtetnek fel a furdőtelep eszakkéleti csúcára. Szép leányok, apró gyermekek, övükön himbalózó pohárral sietnek a Kossuth-kúthoz, hogy el ne maradjanak a reggeli zeneről, a mit Hamza Miska nagyváradi cigányprímás, — saját szavai szerint — szöme-

lyessen szokott vezényelni. Az öreg primásnak kút be legjobban az évad; ő tartja be legjobban a regulát, ő kel fel legkorábban és a mivel ugyan-csak sok van mondva: még Borszéken is neki van leghatalmasabb étvágya. No de foga is több van kettővel, mint más balandónak.

Az apróság alig kezdi megbolygatni a tiz-órás uzsonna kérdését, már is megjelennek a széki lányok, valira vetett kosarakban mezes poronyóval, mandulás kürtőssel.

Micsoda felírás ez itt az erdő mélyében? „A szerelmesek útja.” Nezzük meg ezt itt is. Másut megjártuk már mindnyájan ezt az utat. Szédítő magasra nyult fenyők satrában huzódik el ez a gyönyörű út, hófenerseiyem szalag módjára. Ritkán téved be rá egy egy kosza napsugár, de azért nem felenek a sötétségű; az örökös felhomály úgy hozzá illik ahhoz a jövőhöz, melyről a fiatalság el szeret süttogei, terveket szövögetni. Az út középen egy csacska patak zuhog alá. Ezen a patakon van egy hid. Vatoságos „sohajok hidja”. Futólagos, kezdő ismerősök innen bánatosan visszafordulnak. A hidon át csak azok az igazán boldog párok léphetnek át, a kik már jeggyűrűt cseréltek.

Napról-napra érkeznek vendégek. Négyszáz körül jár ma a számauk. Csengős lovak szállítják be őket Szász-Regenből, olyan remek tájekon keresztül, a melyhez foghatót a svájci turista is csak akkor lát, mikor erre jár.

De már itt van egy de. A gyorskocsi délután 1 órakor érkezik meg Palota-livara. Ott a csárdában kellene megebedelni, ha lenne mit, és

hogyha a csárda ronda környéke nem vesztegetné meg az étvágyunkat is. Az italok pláne élvezhetetlenek, pedig azzal dicsekszik a kocsmáros, hogy főispáni pinczéből kerünek ki. Ezt bajos elhinni, mert a főispánok tudtukkal nem a karthauziák kosztján és nektárján élnek. Ha azonban igazat mond a kocsmáros, gratulálunk ugyan a főispán ur izléséhez, de a borát igya meg ő maga, ne mivelünk locsoltassa ki az udvarra, mert így apródonként nem bokáig ér a sár rajta, hanem terdig.

Az a 95 kilométernyi ut csupa élvezet volna, ha valahol akadna egy csinos kis hajlék, hol a pénzünkért tisztességes etel ital és szükségeseten tiszta ágy várna ránk. Szívesen elengedjük a sőtésről a rangos czimert, csak a bora látott legyen valaha szőlőtőket.

Egyébiránt csak addig tart a bosszankodásunk, a míg kifizettük a számlát és ujra felhajunk a felherczre. A mit megtagadott tőlünk Palota liva, pazarul megadja Borszék.

Bejárhattunk bármekkora darab földet, ennél kedvesebb helyre nem akadunk. Ritka az a hazai furdő, a hol fejőstehennek ne néznék a vendéget. Borszéken méltányos árak vannak mindenre kiszabva s úgy ellatnak érte, mintha legalább is herczeg voinál. Pedig beteg ember mondja ezt, a ki sokszor sötét papaszemen át nézi a világot s nem igen sok pénze hever a bankokban.

Eljár ide a többek közt minden áldott esztendőben, rég idők óta egy öreg ur. Hetven év nyomja a vállát. Ő az évad első fecskéje és a

vatva. Esmekörének érzelmi világának alapja nem az erő, nem a hatalmi vágy, hanem a gyöngédség, a szeretet.

Nem az országház lármás padjaira, hanem a családi tűzhely enyhe körébe — termett a nő.

A közéletben, a nem számára termett hivatások betöltésénél mindig csak műkedvelő marad, igazán nagy, igazán művész csak hivatásának keretében lehet.

Es a jelenkori viszonyok, — hol a nők közül olyan számosan szerepelnek a közéletben — korántsem bizonyítják azt, hogy a nő hivatása egyenlő lehet a férfiéval.

Mert hiszen tekintsük azokat, akiket szellemi nagyságuknál fogva méltán bódolat illet meg, férfias pályákon használják e föl tehetségeiket, szellemüket?

Nem, mert e kiváló női alakok, akik elég nemes szívvvel bírnak a közjóért fáradni, tudnak maguk elé nagy, elég nemes célokat kitűzni s bírnak elég szellemi, elég lelki erővel elérni a célokat — a nélkül, hogy nőiességüket, hivatásukat megtagadják.

E nagy célok közé tartozik első sorban az ifju nemzedék helyes nevelése.

Mert hiszen nagy embereket, nemes szíveket, lángelméket nem ad Isten az emberiségnek, a nemzedéknek készen!

Nemes szívek, lángelmék csak nevelés útján lettek tökéletesekké!

S közéletünk kimagasló nőalakjai közül nem a nevelésügy terén szerepelnek-e leginkább a nők?

Ezen ut áll a nő előtt nyitva, hol az emberiségnek, hazájának, nemzetének használhat a nélkül, hogy nőiességének ártana!

A politikai élet, férfias foglalkozások és feladatok elvonják a nőt a házi feladatok teljesítésétől, elvonják mindama foglalkozások és kötelességeiktől, melyekhez okvetlenül, feltétlenül a női finom tapintatra, a női szív gyöngédségére van szükség; a mag a nő nem számára termett feladatokat végez, melyek teljesítésére akad férfi elég: saját kötelességei, saját feladatai teljesítésül maradnak, mert férfi azok teljesítésére nem vállalkozik és nem is képes.

R. F.

legutolsó, a ki bucsut vesz innen. Arról ismerős otthon, hogy mindenkit tulliczítál a rémképek látásában. Vaiahányzor vege az évadnak s kezdik beszélni a zászlókat a házak tetejéről, mindig meg szokta kérdezni tőle dr. Szilvassy, a fürdőorvos, hogy vissza jön-e jövőre.

— Majd meggondolom.

— Talán nem vált be a fürdő? Hiszen majd kicsattan méltóságos uram arca az egészségtől!

— Dehogyan vált be! Erő dolgában utólrának maholnap még az unokáim is, pedig resteltem előttük, hogy azok „modern“ ember létükre versenyt tudnak már . . . enni velem.

Brassai bácsi is áttekintett a múlt héten hozzánk. Megvan ennek a hübnereje. Vett az öreg ur valahol egy kaczkias, piros török sapkát. Országszerte tudva léven, hogy mennyire hű a toilettéjére, ide jött legénykedni a kaczkias fezzel reggelenként.

— Meddig marad nálunk, Brassai bácsi? Kérdelem tőle.

— Holnap vitorlázom haza. Itt Borszéken pennát sem foghat az ember a kezébe, mert annál ökosabb dolgot is cselekedhetik. Már pedig nekem addig nincs nyugtom, a míg egy friss sütetű ügyben le nem szemelnek Szarvas Gabor nagyságos uramékkal. Ha kifutja a nyárból, át- rándulok meg egyszer az idén. Az „ismét látásra“, öcsém!

Az ősz fűrtökön olyan pompásan állt az a kaczer, legényes fezz!

Cs. P. J.

HIREK.

Tájékoztató.

Julius 29. Közigazgatási bizottsági ülés.
Julius 29. A t. h. é. v. igazgatósági ülés.
Augusztus 16. Rendk. városi közgyűlés.
Augusztus 20. Az ipartestület zászlószentelése.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van nők részére kedden és pénteken délután.

— A nagybecskereki kerület anyakönyvi felügyelője. A hivatalos lap tegnapi száma közli a huszonhárom anyakönyvi felügyelő kinevezését. A nagybecskereki kerületbe, amelyhez Torontalmegye és Pancsova tartozik, anyakönyvi felügyelőnek Vertán Péter aradmegyei árvaszéki ünnököt nevezték ki. — Erdemesnek tartjuk itt összefoglalni a kinevezett anyakönyvfelügyelők eddigi foglalkozását. A kinevezettek között van egy országos képviselő, legfőbbfőszolgabírói karból került ki: tiz főszolgabíró lett anyakönyvi felügyelő. Van aztan 2 valóságos és 3 tb. megyei főjegyző, egy aljegyző, két árva széki ünnök, egy törvényszéki bíró, egy pénzügyminiszteri segédtitkár, egy ügyvéd, egy főispáni titkár és egy számvevő.

— A katalinfalvai ügy. Közöltük, hogy dr. Dellimanic Lajos m. főjegyző Katalinfalva községelöljárósága ellen a vizsgálatot elrendelte. Mint megbízható forrásból értesülünk, a vizsgálat annyi szabálytalanságot hozott napfényre, hogy a központi főszolgabíró Nack Lajost, a község jegyzőjét állásától felfüggesztette, helyébe pedig Pártay Zoltán lazarföldi segédjegyzőt helyettesítette, egyszersmind a pénztárnok és bíró ellen a vagyoni felelősség megállapítása végett a tegyeleti eljárást eirendeite és a szükséges biztosítási intézkedéseket megtette.

— Róm. kath. hitközség. A nagybecskereki róm. kath. hitközség tegnap délután dr. Plechl Szilárd hitközségi elnök előlétele mellett képviselőtestületi ülést tartott. Az 1895 ki költségvetést elfogadták, az 1894 ki zárszámadásokat helyeseknek találván, a gondnokoknak megadták a felmentvényt. — Az 1886-92. évekből visszamaradt hátralékok felülbírlására egy bizottságot küldtek ki. — Nocker karnagy zenetanári működéséről szóló jelentése azzal vétegett örvendetes tudomásul, hogy tanítványaival a hitközségi tagok előtt vizsgálatot tartson. — A segédlelkészek remunerációját megszavazták. — Özv. Lika 20 futas ajándéka köszönettel tudomásul vétegett. — Szóba került a központi temető kérdése is, melyre nézve, miután a város még mindig nem nyilatkozott, határozatba ment, hogy a városi képviselőtestületnél újabb lépések tetessenek egy központi temető felállítására tárgyában. — A tegnapi ülés végül elhatározta, hogy megkeresi a vármegye törvényhatósági bizottságát, miszerint dr. Prick volt torontalmegyei alispán sírjára emlékkövet állíttasson.

Halálozás. Beodráról írják, hogy ott Jeremias Bogdan uradalmi tisztartó e hónap 19-én meghalt. Az elhunytat tegnaptemették nagy gyászközönség részvétel mellett.

— A miniszter köszönete. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szabó Ferencz német-eleméri plébánosnak, a ki a battaszéki községi elemi iskolának „Történeti, nép- és földrajzi könyvtar“ című értékes munkájából 42 kötetet, 100 frotot meghaladó értékben, adományozott, őszinte elismerését és köszönetét nyilvánította.

— Vasuti engedély. A kereskedelemügyi miniszter a nagy- és nagybecskereki vasut részvénytársaságnak, a tervezett obcese-gombosi helyi érdesű vasutvonal Kula állomásából kiágazólag Cservenka, Sziván és Kernyaján át a magyar kir. államvasutak Zombor állomásáig vezető úti helyi érdekű gőzmozdonyu vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— Biagosch szabadon. Ismeretes már olvasóink előtt, hogy a szerelmes német recitátor fogsággal fizeti meg szerelmi kalandjainak árát. Hárcm és fél hónappal ezelőtt ítélte el a fehértemplomi törvényszék 3 hónapi fogságra, ami-

ért a verseczi St. családot kompromittálta s Gizella kisasszonyt szerelmével üldözte. A királyi tábla azonban ezen ítéletet feloldotta és több tanu kihallgatása s főleg a kisasszonnyal való szembesítés végett új tárgyalást rendelt el. Ezt a tárgyalást július 19-én kellett volna megtartania a fehértemplomi törvényszéknek, ez azonban ismét elmaradt, mert több tanu bizonyítvánnyal igazolta meg nem jelentetésének okát s mert nem jelent meg a kisasszony sem, aki egészségi okokból furdón van s mert a panaszos nő ügyvédje kijelentette: Biagosch ígéretet tevéen, hogy a kisasszonyt és családját ezután nem nyugtalanítja, a becsületsértés tekintetében emeit panaszat visszavonja. Mivel tehát a 3 hónapra elítelt szerelmes tényleg 3 és fél hónapig volt fogságban (mely idő alatt kissé meghalványodott, de mint mondja: örömet szenvedett szerelme tárgyáért!), a törvényszék most szabadiábra helyezte; de kötelezte őt, hogy új tartózkodási helyét ügyvédjének jelentse be, mivel a közvádó magának megsértéseért a vadat hivatalból megis fentartja s ennek tárgyalására új hatánapot tűznek ki, amelyre még 4-5 napot idéznek meg. A panaszos kisasszony megidézését nem kívánja senki. Ilyenformán a Budapestről és Verseczről kitiltott szerelmes recitátor ismét nyakába veheti a világot, amint hogy valószínűleg el is távozik Magyarországról, ahol a szerelmet oly drágán kellett megfizetnie s ahol — ha el nem megy, ismét törvény elé állítják. A végtárgyaláson megjelent halgatóság egy része hajlandó volt arra is, hogy ott egy ebédast rögtönözve lehetővé tegye elutazását; de Biagosch megköszönve szabadon bocsátását, ezt nem cselekedte meg.

— Gyilkossággal vádolt jegyző. Ó Becséről írja leveleünk: Ivanits Izidor sztamási jegyző, Rehak újvidéki vizsgálóbíró letartóztatva. Tavasszal ugyanis Teodorovits volt sztamási jegyzőt agyonverve találtak meg az utcán és Gavanszky Pista rendőrt fogták el, mint tettest, sőt mult heten a törvényszék 15 évi fegyházra is ítélte. — Az itelethárítás után Gavanszky, ki eddig beismerésben nem volt, tettét beismerte és értelmi szerzőül Ivanitsot nevezte meg, a ki a meggyilkoltnak a jegyzőségét utódja. Ivanits egyik leggazdagabb családból származó alig 30 éves ifju, nőten és általában csendes, jó lelkű embernek tudta.

— Életmentő pénztáros. Kleitschner Albert tizenket éves ifju tegnap délután négy óra tájban Temesvárot t, a gyárvarosi plebániasziget közelében játszott a Boga partján, mikor hirtelen megcsuszott és beleesett a vízbe. Alig látta ezt meg Van der Venne lévasuti pénztáros, saját életének kockáztatásával a vízbe ugrott és kimentette a már-már fuldokló fiút. A parton időközben nagy néptömeg gyűlt össze, a mely élénken megéjenezte a derék életmentő férfias tettet.

— Mikor az asszony lompol. A bezdani országos vásár alkalmával történt az, mint tudósítónk írja, hogy egy odaváló parasztaasszony nem mindennapi murit csapott. Ugyanis Szabó József bezdani lakos, hajókormányos, ki a Vaskapunál a Dunaszabalyozási munkálatoknál jó fizetéssel van alkalmazásban, éppen a vásár előtti napokban 180 frotot küldött haza megtakarított pénzéből a feleségének, Becsvárdi Borisnak. A kikapós asszonynak ez épp kapóra jött, magához vette a terje által verjettekkel szerzett pénzt, beült Grósz Antal vásári pecsenyész sátorába, italokat rendelt s maga köré gyűjtven muzsikásokat, húzatta vígan, ugyancsak szaporan hajtogatva a kontyálá valót. Hogy pedig a jókedv még teljesebb legyen, táncára is perdült és egy parasztlégeny személyében csipett magának egy gavallert is, kinek csak azért, hogy őt jól megtáncoztassa, adott honorárium fejében 5-7 frotot, a cigányoknak pedig — mivel hogy hat „nem smuczig a magyar“ — odadobott egy tizes bankót. Így folyt aztán sör, bor és mulatság amíg a vásár tartott, úgy, hogy mikor fizetésre került a sor, hát bizony az 50 frotból alig 3-4 krajczárt kapott csak vissza az akkor már meglehetősen borközi állapotnak örvendő menyecske. Talán még ekkor sem volna vége a daridónas, de a menyecske az anyja eljött orra a sátorba és így aztán a publikum legnagyobb sajnálatára csakhamar megszűnt az ingyenes látványosság.

— Bécsből Velenczéig lóháton. Gróf Nákó Kálmán, a közel hetven éves nemes gróf, évenként még mindig nagyobb távlovaglásokat tesz. Kirándulásainak helye rendszeren az alpesek vidéke, hol a lovaglás a legfárasztóbb, és nemcsak meglelt kora, de a fiatal edzett lovas kitartását

is kemény próbára teszi. Gróf Nákó Kálmán Jankó Agoston armentesítő társ. igazgató kíséretében teszi meg ideai kirándulását. Négy párral és egy lovász kíséretében indultak el a hó elején a császárvárosból és az első pihenőt Trientben, Dél-Tirolban tartották. Tegnapielőtt érkeztek meg a legjobb kondícióban Bozenbe. Rövid pihenő után, ismét tovább Velenczébe, a lagunák városába lovagolnak és ott hosszabb pihenőt tartanak.

— Az aradi tanítóképző intézet. Az aradi állami tanítóképző intézetbe a félévelért a jövő iskolai évre augusztus 25-ikéig lehet folyamodni. Az I. osztályra jelentkezhetnek azon 15 évet betöltött egészséges ifjak, akik valamely középiskola négy osztályát elvégezték. A kik erről nem tudnak bizonyítványt felmutatni, félévelérti vizsgálatot tölhetnek augusztus 29. és 30-ikán. E félévelérti vizsgálat tárgyai: magyar nyelv szóban és írásban, történelem, földrajz és mennyiségtan, melyekből a középiskola négy osztályának megfelelő ismerettel kell a folyamodóknak bírniok. Az intézet évenként 4000 forint állami segélyt adt ki a szegényebb sorsú jó tanulók közt, körülbelül ugyanakkora összeget szereznek összesen azok a tanulók, kiket a tanári kar az intézettel összenőtt előkei társadalom gyermekeihez házi tanítóknak ajánl. Az aradi társadalom így évenként nagy anyagi és erkölcsi tökével járul hozzá a leendő tanítók kiképzésére.

— Honvédszázadosok szaporítása. A honvédség a fokozatos fejlődés öröndetes stábi umában van. A közös hadsereggel egyenértékűnek lévén elismerve szükséges, hogy a szervezet tekintetében is, amennyiben a hasznosnak és észszerűnek látszik, egyöntetűség jöjjön létre. A honvéd katonai kiképzést és közigazgatást lényegesen megnehezíti, hogy a századok élén, habár ezt a szabályzat határozottan követeli, nem mindenütt állanak századosok, és századok vezetése sok helyt fiatal főhadnagyokra esetleg hadnagyokra van bízva, akik a legjobb akarat mellett is a századparancsnok nagyfontosságú teendőivel már a tapasztalat híján is megbirkózni képtelenek. E bajon, mint értesülünk, még ebben az évben segítve lesz. Elvül állítják fel, hogy a századok parancsnokai, mint a közös hadseregben csakis századosok lehetnek. Ennek természetes következménye a honvédszázadosok létszámának fokozatos szaporítása, az előléptetési viszonyok javulása, melyre sokan epedve várnak.

— A gorombáskodás hanyatlása. A párisi Gil Blas szelimes eseményei közül a gorombáskodás hanyatlásáról. A politika piacán, ugymond, ritkábbakka váltak a sértegetések és a szerelmes jelzők. Beütött a krach, a melynek két oka van. Első oka az, hogy a gorombáskodások szótáramárkivanmerítve. A leggyakrabban használt jelzők eddig a következők voltak: ostoba, hülye, semmirekellő, haszontalan, tolvaj, gyilkos! Ennél tovább már nem lehetett menni, mert az udvari atianságnak nincs magasabb foka. Visszatértek tehát kisebb aposztrófokhoz s meglegszenek vele, ha odavághatják az ellenfél fejéhez, hogy „piszkos fráter!” — A ki ennél gorombábbá akar lenni, menthetetlenül ismétlésekbe esik. A krach második oka az, hogy a sértő jelzők leg-többje elkopott a használatban, sőt már hízelt-gessé fajult. Vannak gorombáskodások, a melyek miatt annak előtte menthetetlenül szekundansokat küldtek az ellenfélhez, ma pedig már észre sem vették. Ugy látszik, valami változás készül a vitatkozás terén. A gorombáskodás hanyatlásával az irónia fellépése együtt jár. Belát tak, hogy az igazság mit sem nyer, ha durva formába öltöztetjük, a miért is az illetékesek most azon török a fejüket hogy lehetne a gorombaságokat brutalitás nélkül érhetően kifejezni. Azért tehát a gorombáskodás ezután sem tűnik el a világból, csak hogy más alakot fog ölteni.

— A benne. A fő-utczán egy nagy házban élt boldogan a férj és feleség. Boldogság volt a fedél alatt, áldás a kéményen, melyre öt éven keresztül minden nyáron oda szállott az a hosszú lábú piros csőrű madár, mely minden szerelmes házaspárnak udvari szállítója, — a gölya. A gyermekek nőttek s hogy ne maradjanak neveletlenek, így szült az asszony: Edes Jancsi! a kis Ilus, meg a cukros Pista mellé hozatni kellene már egy bonnet.

— Ugyan edes cziczám: mire gondolsz; szeszélyes portéka az, nem nekünk való.

De a mit az asszony akar, azt keresztül is tudta vinni és nehány hét múlva Provence daltelt mezőiről megérkezett egy bogár-haju, éjfélszemű, gyöngyos fogu, öztermetű kisasszony: mademoiselle Luiz, egy ennavatós cukros száju kis francia leány. Ettől az időtől kezdve János ur még jobban szerette a gyermekeit és folyton velük volt, köztük cziczázott. Szemert szurt ez a menyecske és egy szép májusi hajnalon így szolt:

— Te Jancsi! úgy veszem észre. hogy te még hamarabb megértül francziul, mint a gyermekek. — János ur fölig pirult és tagadt, mint egy kasszabőrő. Azonban a

napokban elrepült a benne, de nem haza Provence felé, hanem Rómába vette az útját s ügyvédi karunk egyik fiatal tagja tegnap adott be egy keresetet a férj ellen, melyben kéri a külön francia órák díjazását.

— Konstantinápoly — Budapest. A Lajthán tuli metropoliban most nagyban vonzza a idegeneket az a látványosság, mely a lagunák városát tükrözteti vissza, hullámzó, csillogó bú-bájával. Nemsokára azonban nekünk is lesz ilyen érdekes látni valóban részünk. Budapest az ozmán birodalom fővárosát akarják bemutatni hűséges utáztatban. Elénk fog járni egy igazi konstantinápolyi utca a keleti élet minden tarkaságával (a török világváros utczain marakodó kutyákat elhagyhatják, azt nem kívánja meg föltétlenül a jellemzetesség). Bemutatják a királyi palotától kezdve a legutolsó kuli kalyibájáig a keleti építészlet minden remekét és kontár-takolmányát. Ott fog ringatózni az Arany szarvóból, kisebb-nagyobb járműveivel, a víz közepén gyönyörű rózsaliget, mely esténként vilanyfényvel fogja odacsálni az üdüni vágyó közönséget. Nem feledkeznek meg a török szín házról sem, a miben mindenféle exotikus darabokat fognak játszani. Szóval: a bécsi Velenczének nagy konkurrencziát fog csapni a budapesti Konstantinápoly.

Táviratok.

A király Horvátországban.

Budapest, július 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Báró Bánffy Dezső miniszterelnök hozzájárulásával gróf Khuen-Héderváry horvát bán megkérte a királyt, hogy októberben Zágrábba néhány megnyitási ünnepélyre jöjjen. A király biztos ígéretet tett.

A királyasszony után.

Budapest, július 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Erzsébet királyasszony ma este egész csendben elutazik Bártfárról. A legközelebbi napok programja: a csorbai tó és Tátrafüred meglátogatása.

Sztambulov.

Budapest, július 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szófiából telegrafálják: A Sztambulov temetése alkalmával előfordult zavargásokra a rendőrök hallatlan eljárása adott okot. Mikor ugyanis Petkov a gyilkosság helyén beszédbe kezdett, a rendőrök a levegőbe löttek, utána pedig kivont karddal a gyászmenet közé rontottak. Erre tört ki az óriási panik: a gyalogjárók rémületükben össze-vissza futkostak s a rendőrségnek ekkép sikerült a céljuk, amely a menetirány megváltoztatására irányult.

Budapest, július 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szófiából telegrafálják: Arra, a hirre, hogy a temetésre osztrák-magyar küldöttség érkezik, Sztambulov ellenesei a vasuti pályaudvaron foglaltak állást, macskazenével fogadva az érkező vonatot. Mikor aztán kiderült a hír valótlanlansága, iszonyu zsvajjal visszatértek a városba.

Budapest, július 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Egyre több botrányos részlet telegrafálnak Szófiából a temetésről. A rendőrök a szerb és román konzulokat a földre döntötték és lábba tiporták.

Budapest, július 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ruszcsukból telegrafálják, hogy háromezernyi tömeg Sztójánov képviselő, Sztambulov hive, lakása előtt tegnap nagy ovációt rendezett. A tömeg innen a prefektusság elé vonult: **Le az orosz kormányt, le a gyilkosokkal!** kiáltva. A kivonult katonaság szétverte a tömeget. Számos elfogatás történt.

Budapest, július 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szófiából telegrafálják: Sztancsov, a bolgár fejedelem meghitt

embere ideérkezett. Egy interviewolónak Sztambulov meggyilkoltatásáról a következőket mondta:

Sztambulov a macedon felkelőket bujtogatta. Mikor kétszínű tervet felfedeztettek, a macedonok legyilkolták.

Az interview folyamán Sztancsov-nak telegrammot kézbesítettek. Sztancsov felbontotta, elolvasta és a következőket jegyezte meg:

Most kaptam értesítést, hogy a macedon kérdés kezd nagy arányokat ölteni. Egy helyütt véres ütközet volt, amelyben macedonok maradtak győztesek. A balkánkérdés kezd komolyra fordulni.

Elsülyedt gőzös.

Budapest, július 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Genuából telegrafálják: Az Ortiglia gőzös az éjjel Spezzia mellett a Maria gőzösbe ékelődött. A Maria gőzös a szősoros értelmében kettévált s három percz alatt elsülyedt. Eddig száznegyvennégy áldozat holttestét halaszták ki.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájler Lajos.

Helyettes szerkesztő: Kabos Bertalan.

Hirdetések.

A Temesvári Magy. Kir. Államjósággazgatóságtól
8446. sz. 1895.

Hirdetmény.

A fokozatos birtok eladások okozta jövedelem csökkenés és a még meglévő gazdasági államjövők összpontosított kezelése érdekében a magy. kir. Pénzügyminister Ur Ó Nagyméltósága folyó évi márczius 21-ről 2378 számú rendelete szerint azt határozta el, hogy a temesvári kir. államjósággazgatóság működését folyó évi július hó végével beszünteti, ugyanezen időponttól a jósággazgatóságot felosztja és a jelenleg kezelése alatt levő összes állami javakat a dentai, ujpécsi, temes-rékási és temes-szt-andrási uradalmi ispánságokkal együtt az aradi kir. jósággazgatósághoz csatolja.

Ezen elhatározás folytán a temesvári kir. államjósággazgatóság és a mellé rendelt számvevő-osztály működését folyó hó 31-ik napján déli 12 órakor beszünteti és hivatalos könyveit az összes iratokkal együtt az aradi magy. kir. államjósággazgatóságnak még az napon át küldi.

A jelzett időtől kezdve tehát a hatóságok, hivatalok és felek beadványai közvetlenül az aradi kir. államjósággazgatósághoz küldendők.

Ezen intézkedés által a fentebb megnevezett kincst. ispánságok nem érintetnek, azok tehát továbbra is változatlanul maradnak.

Temesvárott, 1895. július hó 14-én.

Nagy György s k.
kir. tanácsos, jósággazgató.

551-31)

1059. szám. 1895.

Árlejtési hirdetmény.

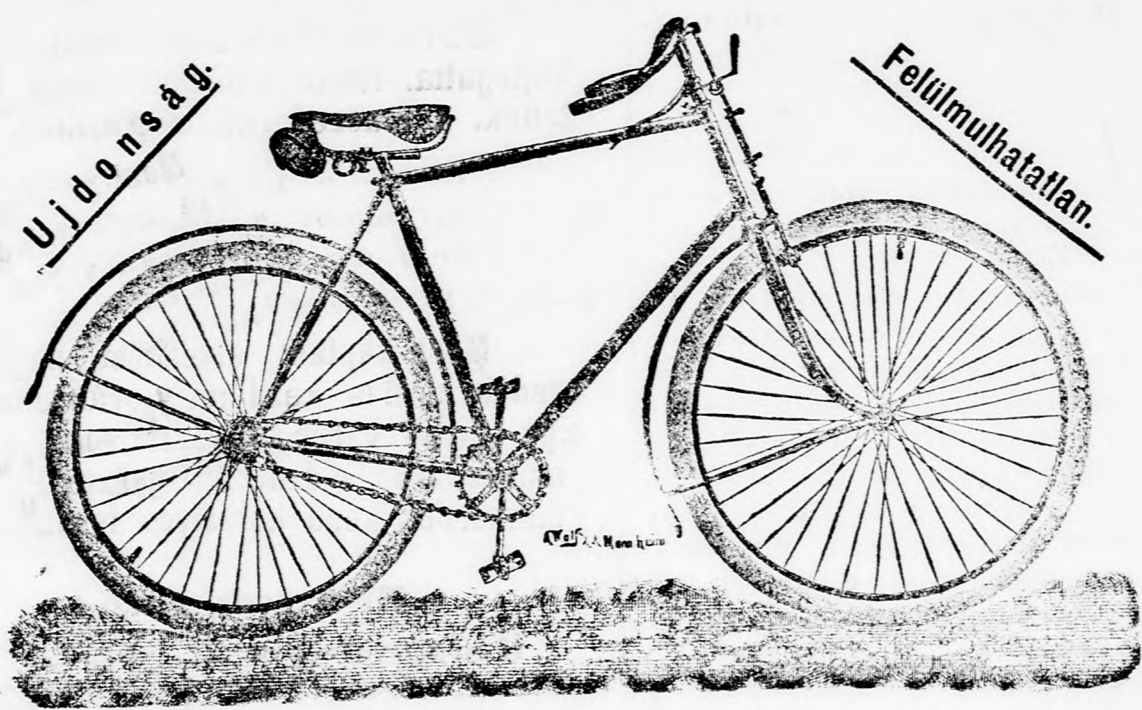
Ujpécs községben létesítendő és 1000 frt költséggel előirányzott árlejtés kút furásának vállalatára ezennel árlejtés hirdetik és annak megtartására f. évi augusztus hó 15-ik napjának d. e. 10 órája a község-házához kitűztetik.

Felhivatnak mindazon szakértő vállalkozók, kik a fenti munkálatot elvállalni akarják, hogy esetleges írásbeli ajánlataikat, a kitűzött hatánapig a község-elöljáróságnál adják be.

A közelebbi feltételek a községnél megtudhatók.

Ujpécsen, 1895. évi július hó 20-án.
Az előljáróság.

(549-31)

Továbbá különféle rendszerű
 vadászfegyverek, célpuskák, revolverek és pisztolyok
számos válfajait szintén raktáron tartom. Lőszerket és töltényeket jótállás mellett,
és olcsó árakon részletfizetésre is szállítok.

Van szerencsém a n. é. közönségnek b.
tudomására adni, hogy a legelső gyárakban
készült

Pneumatik-járógépeket

140—350 frt árban mindig raktáron tartok.
Részletfizetésre is szállítok ilyenmílt gépeket, és
egyévi jótállást nyújtok.

Minden nálam vásárolt járógépnél felme-
rülő javítást díjtalanul eszközölök.

Együttal ajánlom dúsan felazelt raktáromat
Seidl-, Neumann-, Grizner-,
Ppoff-, Rost-, Gassner- stb.
féle gyártmányu

varrógépekben.

Broschkó Ede.

513-6.5

Ezennel van szerencsém a n. é. közönség
becses tudomására hozni, hogy Nagybecskereken
Torontál megye részére egy

főraktárt

nyitottunk és ennek vezetésével Fuchs Sándor
urat biztuk meg.

Ezen főraktárunkban a legelőnyösebben is-
mert mindennemű

világos és sötét söreink

ugy hordókban mint amerikai patent palaczkokban
fejtve eredeti árainkban kapható.

ELSŐ MAGYAR RÉSZVÉNY SERFÖZDE
BUDAPEST — KÖBÁNYA.

244-x.18

3633. szám köz. 1895.

N.-Kikinda járási szolgabírószágtól.

Pályázati hirdetmény.

Anagykikindai szolgabírói járáshoz tar-
tozó Bocsár községben az évi 300 frt fizetéssel
javalmazott községi innoki állás megüre-
sedvén, felhivatnak mindazok, kik ezen
állást elnyerni óhajtják, hogy szabálysze-
rűen felszerelt pályázati kérvényüket alól-
írott nál folyó évi augusztus hó 15-ig mutas-
sák be.

Nagykikindán 1895. évi július hó 13-án.

Főszolgabíró szabadságon:

Bogcha.
szolgabíró.

(650-2.1)

1209. sz. b. v. 1895.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881.
évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel
közhírré teszi, hogy a török-becsei tekin-
tetes kir. járásbírószág 6142. polg. 1894. sz.
végzése által Reiter Ignác török-becsei lakos
végrehajtató javára, Boberity Milán és Arbu-
tinov Nika araci lakosok ellen 31 ft 50
kr. tőke, ennek 1894. év augusztus hó 16.
napjától számítandó 6% kamatai s eddig
összesen 32 ft 79 kr perköltség erejéig
elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmá-
val bíróságilag foglalt és 408 forintba be-

csült lovak kocsik, birka, szarvasmarha
és egyebekből álló ingóságok nyilvános
árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 2696. polg. 1895.
sz. kiküldést rendelő végzés folytán a hely-
színén, vagyis Aracson a község házá-
nál leendő eszközölsére 1895. évi július hó
31-ik napjának d. u. 4 órája határidőül
kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók
ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg,
hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az
1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a
legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni
fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára
az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában meg-
állapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Török-Becsen, 1895. évi május
hó 14. napján.

Rankovits István,
kir. bir. végrehajtó.

646-1.1

921. szám b. v. 1895.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881.
évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel
közhírré teszi, hogy a török-becsei tekin-
tetes kir. járásbírószág 4361. polg. 1894.
számu végzése által Reiter Ignác török-
becsei lakos végrehajtató javára Szüts Mihály
és társa török-becsei lakosok ellen 236 frt

25 kr. tőke, ennek 1894. évi augusztus
hó 18. napjától számítandó 6 százalékos
kamatai s eddig összesen 43 frt 64 kr.
perköltség erejéig elrendelt kielégítési vég-
rehajtás alkalmával bíróságilag foglalt és
632 frtra becsült lovak, kocsik, vetőgép
és egyebekből álló ingóságok nyilvános
árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 2851. polg. 1895.
sz. kiküldést rendelő végzés folytán a hely-
színén, vagyis Török-Becsen a község házá-
nál leendő eszközölsére 1895. évi augusztus
hó 7-ik napjának d. u. 2 órája határidőül
kitűzetik és ahhoz a venni szándé-
kozók oly megjegyzéssel hivatnak meg,
hogy az érintett ingóságok ezen árverésen
az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108.
§-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsá-
ron alul is el fognak adatni.

Az elárverezendő ingóságok vételára
az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában meg-
állapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Török-Becsen, 1895. évi május
hó 22-ik napján.

Rankovits István,
kir. bir. végrehajtó.

(547-1.1)

11116. szám. ki. 1895.

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint
több helybeli 1059, 527, 2469/66, 1944,
2207, 1448, 2065, 173, 299, 465, 660,
615, 185, 1690, 298, 343 muzslya, 1783,
1768, 1109, 830, 1985. indóház, 148.
muzslya, 308, 782, 782, 274. muzslya,
kültelek, 1673, 254, 2110, 2479, 844, 75,
1899, 244, 1759, 63. muzslya, 1740, 152.
muzslya, 494, 417, 1490, 127. muzslya,
1496, 1835, 256, 280, 357, 1673, 146,
188, 171, 185, 1285, 1223, 1526, 2212,
835, 184. ház szám alatti lakosok hátra-
lékos idegen adó, haddij, illetékek fedezé-
sére lefoglalt: 50 zsák liszt, 150 zsák
tengeri, 2 drb varrógép, 1 vas pénzszek-
rény, 1 könyvtár, 63 mm. buza, 3 drb
tehén, 3 drb ló, 2 drb vastengelyű kocsi,
2 drb 1 éves sertés, 10 drb vánkös, 1
drb fali óra, 2 drb tyilim és egyéb házi
és szobabutorok a folyó évi augusztus hó
9-ik napján és folytatólag a városház előtt
megtartandó nyilvános árverésen eladatni
fognak.

N.-Becskereken, 1895. július 21-én.

Krsztics János,
polgármester.

(652-1.1)